

“KURTULUŞ YOLU”NUN KÜLTÜR COĞRAFYASI VE KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİ AÇISINDAN ÖNEMİ (SAMSUN-TÜRKİYE)

Prof. Dr. Cevdet YILMAZ
19 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Samsun.

cyilmaz@omu.edu.tr

Millî birlik ve bütünlüğün oluşması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasında tarihsel olaylar, bunların geçtiği mekânların korunması ve ziyarete açılması önemlidir.

Günümüz dünyasında daha çok kültürel miras turizmi çerçevesinde ele alınan bu tür yerler; sadece yetişkinler için değil, çocukların ve gençlerin vatan millet sevgisiyle yetiştirilmeleri için de önemli eğitim-öğretim mekanlarıdır. Gençlerin millî şuurla donatılmaları ve bu amaçla gereken niteliklerin kazandırılması bu tür yerlerin varlığı ve ziyareti ile mümkündür.

Ülkemizde ilk olarak Çanakkale Savaşlarının gerçekleştirildiği Gelibolu Yarımadası başta olmak üzere, sonrasında Sarıkamış ardından Sakarya, Kocatepe, Dumlupınar gibi diğer savaş mekânlarının ziyarete açılması bu anlamda değerlidir.

Millî Mücadelenin ilk günlerine tanıklık eden Samsun ve Samsun'dan Amasya'ya (ve oradan Sivas, Erzurum ve Ankara'ya) kadar uzanan Kurtuluş Yolu güzergahı da kültür turizmi açısından mutlaka değerlendirilmesi gereken bir alandır. Bu sahanın çocuklarımız ve gençlerimizin olduğu kadar yetişkinlerimiz için de vatan sevgisinin pekiştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna giden yolda karşılaşılan zorlukların anılması açısından büyük değer taşıdığı kuşkusuzdur.

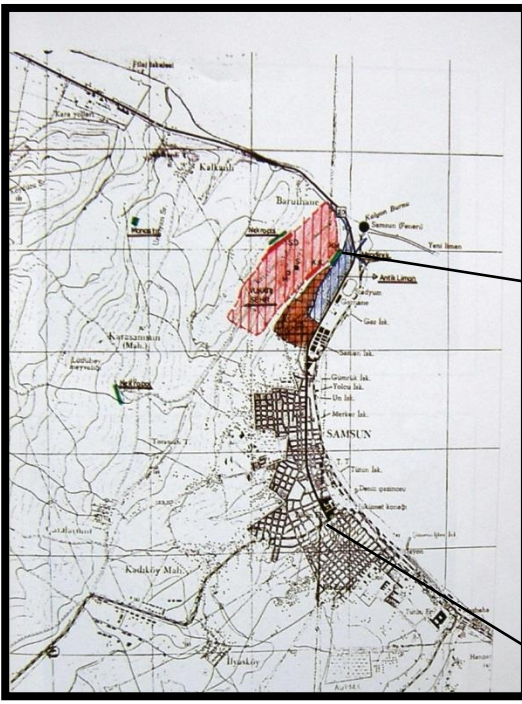
Bu sunumda ilk olarak Kurtuluş Yolu güzergâhının ortaya çıkışı, bu süreçte yapılan tartışmalar, uygulama safhasına geçiş ve bugün gelinen nokta üzerinde durulmuştur.

Hiç şüphesiz bu hattın koruma altına alınması, hat boyunca yaşanan tarihi olayların kayda alınması, bunların yayın olarak neşredilmesi, bugüne kadar bu hususta yeterli adımların atılmamış olması üzücü ve geç kalınmış hususlardır. Araştırmada bu hususlar da dikkate alınarak Kurtuluş Yolunun Türk ve dünya tarihindeki yeri ve önemi ile insanlarımız açısından taşıdığı değer zaman içinde ayrıntılı olarak ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Bu itibarla Kurtuluş Yolu'nun Samsun ve ülkemiz turizmine katkısı yanında bu hattın özellikle gençlerimiz açısından gerek tarih ve sosyal bilgiler, gerekse diğer sosyal alan dersleri için Millî Eğitim Bakanlığı'nca bir açık alan eğitim merkezi olması beklenen hususlardandır.

Şimdi bu yol ve bugüne kadar yapılanlar hakkında görseller eşliğinde özet bilgi vermek istiyorum

Samsun Şehrinin Konumu

Samsun Şehri

Samsun sırasıyla Hitit, Pers, Roma ve Bizans İmparatorluğu yönetimlerinde kalmış, 1185'te Selçuklu idaresine, 1418'de de Osmanlı hakimiyetine girmiştir.

Samsun'u tarih boyunca çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmaya zorlayan ve onu önemli kılan faktör kentin sahip olduğu konumdan kaynaklanmaktadır.

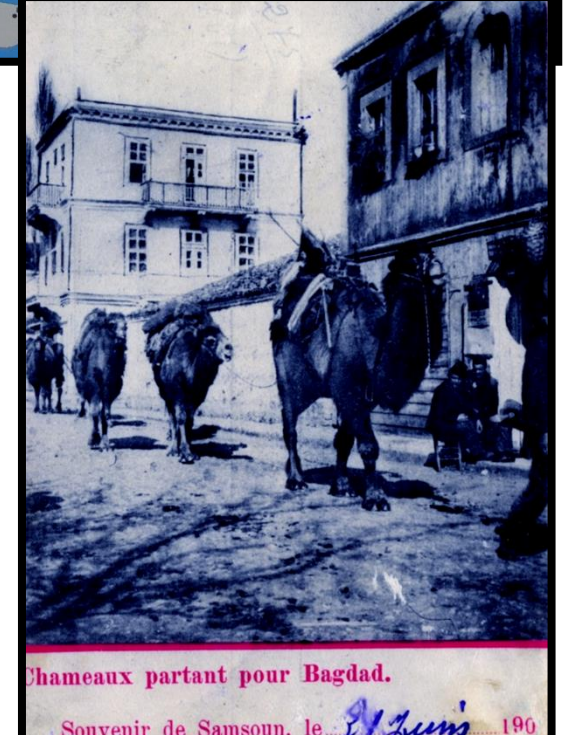

Konum olarak Samsun şehri;

-Karadeniz kıyısında, ilkçağlardan günümüze Karadeniz'i iç bölgelere, Mezopotamya, Basra Körfezi ve Akdeniz dünyasına bağlayan yolların başlangıç noktasındadır.

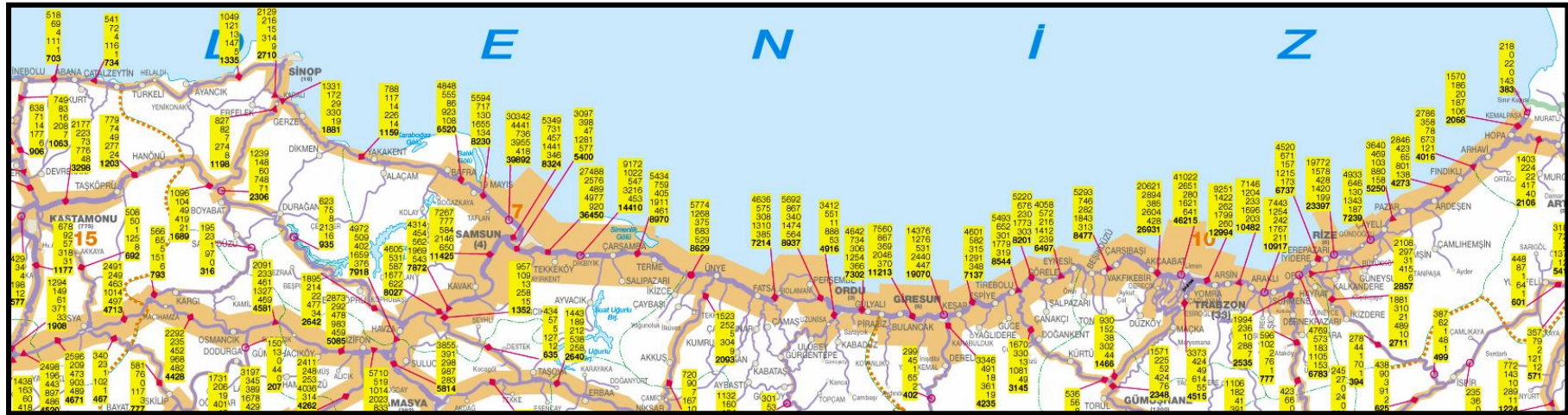
-Şehir aynı zamanda, Karadeniz sıradağlarının iç bölgeler ile kıyı kuşağı arasındaki ulaşımı zorlaştırması nedeniyle, yukarıda sözü edilen bölgelerin de Karadeniz'e çıkış kapısıdır.

-Millî Mücadeleyi başlatmak için Ulu Önder Atatürk'ün Anadolu'ya çıkış yeri olarak Samsun'u seçmesi de yine şehrin bu özelliği, yani kuruluş yeri ve hinterlandı ile ilgilidir.

Şehrin bu önemi günümüzde de devam etmekte, örneğin Karayolları ulaşım akım haritasında da bu durum açıkça görülmektedir.

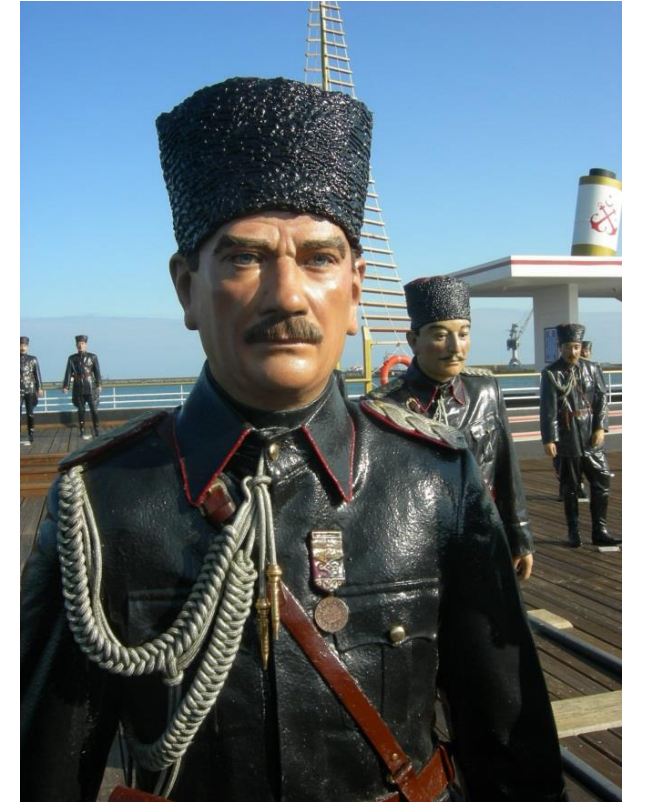

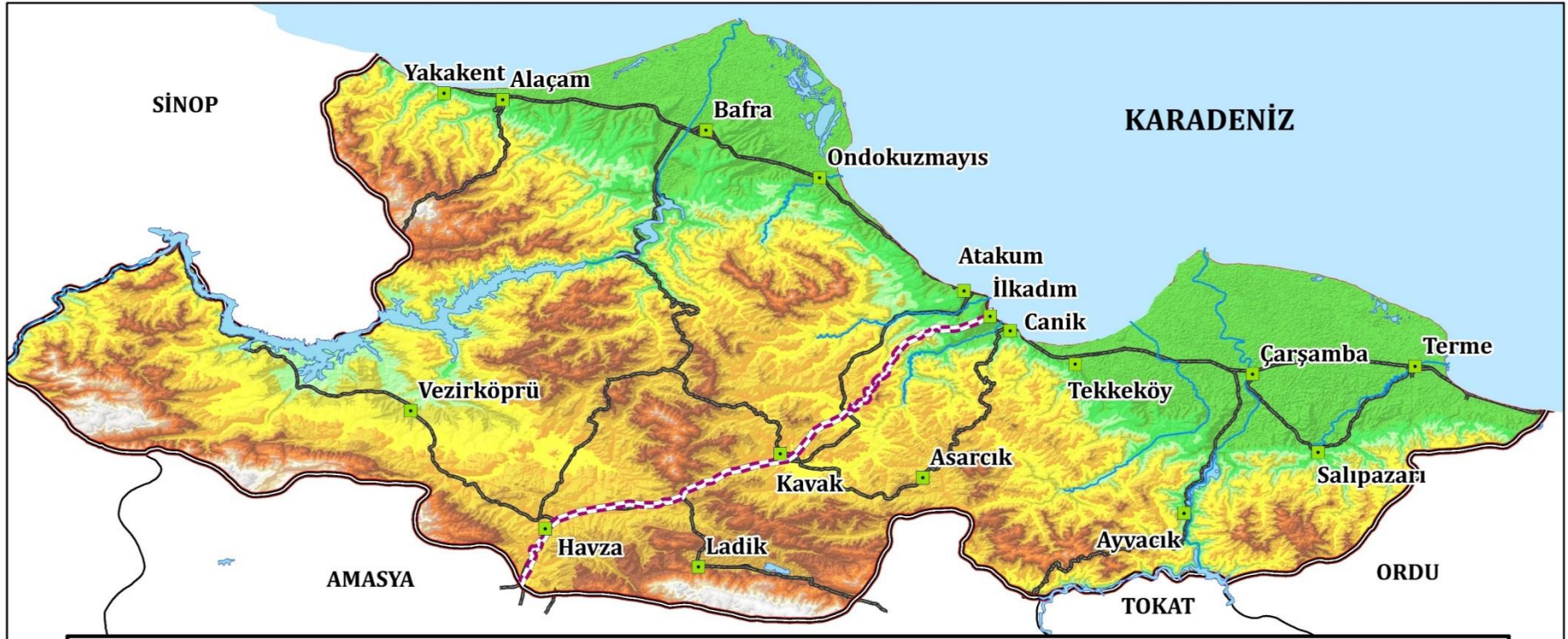
Cumhuriyet Dönemi'nde şehir liman kimliği ve buna bağlı ticaret faaliyetleri ile ön plana çıkmıştır.

Yükleme ve boşaltma şehrin önündeki koyda yer alan iskelelerden yapılmaktaydı. İskeleler gördükleri işleve göre adlandırılıyordu: Şimendifer, Yolcu, Tütün, Gümrük (Yük), Gaz, Dakik (Un), Zahire ve Park İskelesi adlarını taşıyan ve sahilden denize doğru uzanan iskeleler sekiz adetti.

Samsun iskeleleri
1950'li yılların sonunda
bugünkü modern liman
yapılıncaya kadar şehre
hizmet etti. Mustafa
Kemal de 19 Mayıs
1919'da bu
iskelelerden biri olan
Tütün İskelesi'nden
Samsun'a ayak bastı.

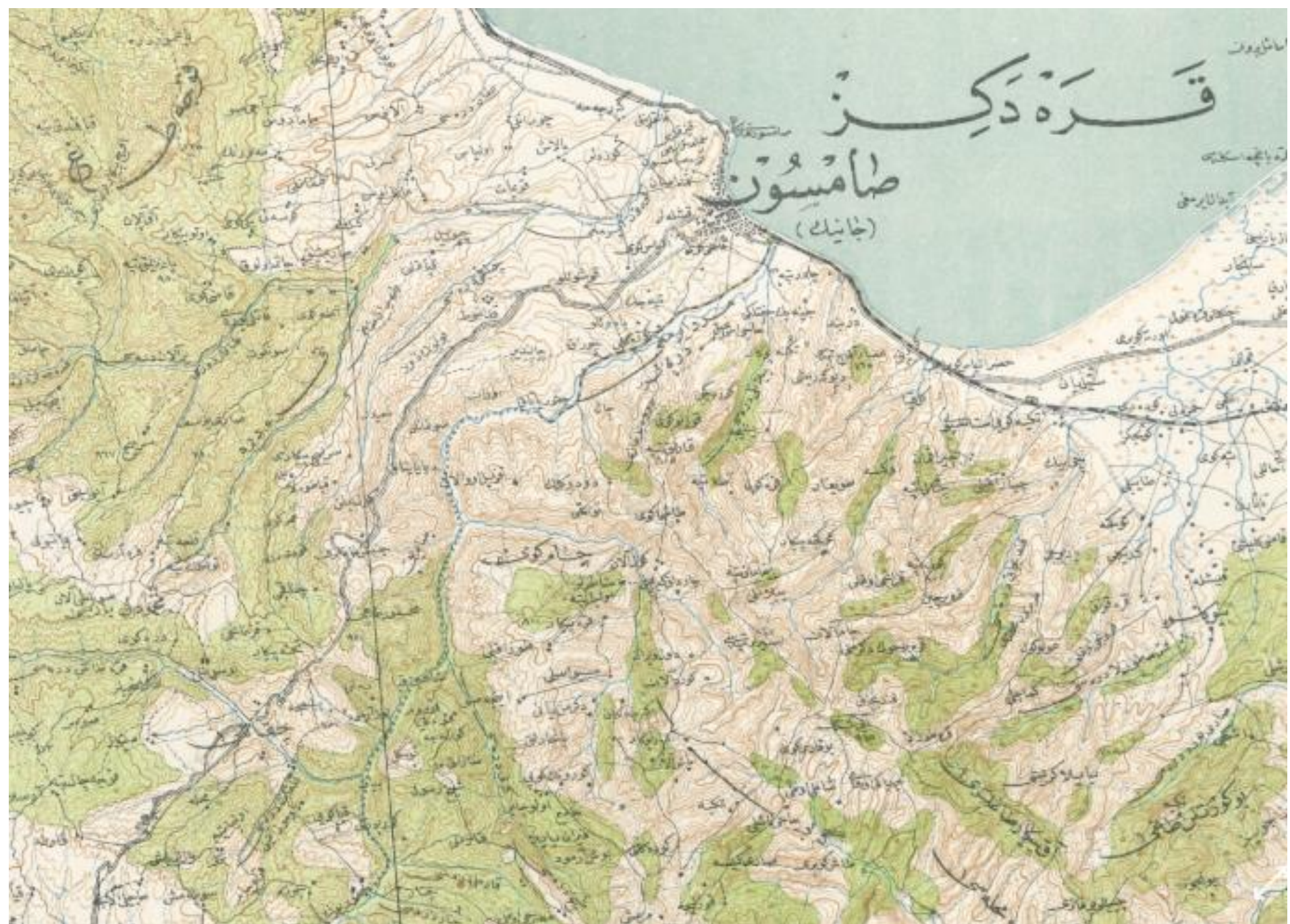

AÇIKLAMA

Deniz	Göller	Akarsu	Çalışma Alanı	02550 km	K Cevdet YILMAZ																				
Önemli Karayolları	İlçe Merkezleri	Kurtuluş Yolu																							
YÜLSELTİ BASAMAKLARI <table><tr><td> 0 - 100</td><td> 401 - 500</td><td> 801 - 900</td><td> 1.201 - 1.300</td><td> 1.601 - 1.700</td></tr><tr><td> 101 - 200</td><td> 501 - 600</td><td> 901 - 1.000</td><td> 1.301 - 1.400</td><td> 1.701 - 1.800</td></tr><tr><td> 201 - 300</td><td> 601 - 700</td><td> 1.001 - 1.100</td><td> 1.401 - 1.500</td><td> 1.801 - 1.900</td></tr><tr><td> 301 - 400</td><td> 701 - 800</td><td> 1.101 - 1.200</td><td> 1.501 - 1.600</td><td> 1.901 - 2.000</td></tr></table>						0 - 100	401 - 500	801 - 900	1.201 - 1.300	1.601 - 1.700	101 - 200	501 - 600	901 - 1.000	1.301 - 1.400	1.701 - 1.800	201 - 300	601 - 700	1.001 - 1.100	1.401 - 1.500	1.801 - 1.900	301 - 400	701 - 800	1.101 - 1.200	1.501 - 1.600	1.901 - 2.000
0 - 100	401 - 500	801 - 900	1.201 - 1.300	1.601 - 1.700																					
101 - 200	501 - 600	901 - 1.000	1.301 - 1.400	1.701 - 1.800																					
201 - 300	601 - 700	1.001 - 1.100	1.401 - 1.500	1.801 - 1.900																					
301 - 400	701 - 800	1.101 - 1.200	1.501 - 1.600	1.901 - 2.000																					

قَرَّةٌ دَكِرْ

صَامِسُونُ
(جَانِيك)

Güzergâh tespit çalışmaları...

Yapılan toplantılar, çalışmalar, yayınlar.... Prof. Dr. Metin Sözen ve Tarihi Kentler Birliği'nin destekleri...

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulamaları Merkezi

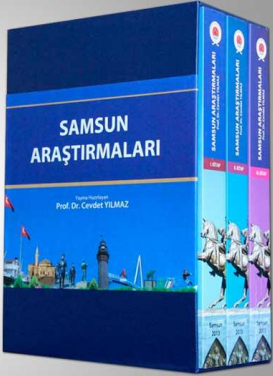

ÇALIŞTAY
*Atatürk'ün
Samsun ve Havza Günleri*

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ KONFERANS SALONU
18 Mayıs 2018 Cuma - 14.00

**'SAMSUN
ARAŞTIRMALARI'
KİTAPLAŞTI**

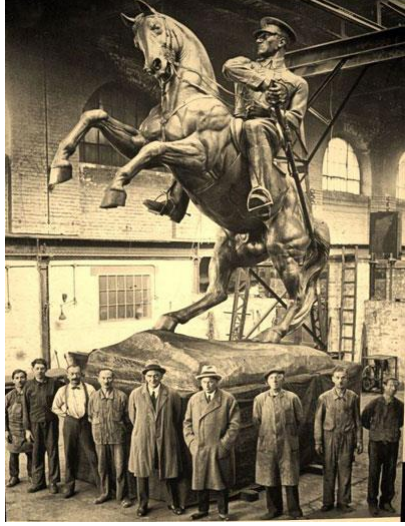
Samsun Büyükşehir Belediyesi, 3 ciltten oluşan "Samsun Araştırmaları" adlı kitap hazırlattı.

Kurtuluş Yolu düzenleme çalışmaları
devam ederken daha önce
Samsun'da yapılmış ve bu süreç
esnasında faaliyete geçirilen diğer
Millî Mücadele anı eserleri;

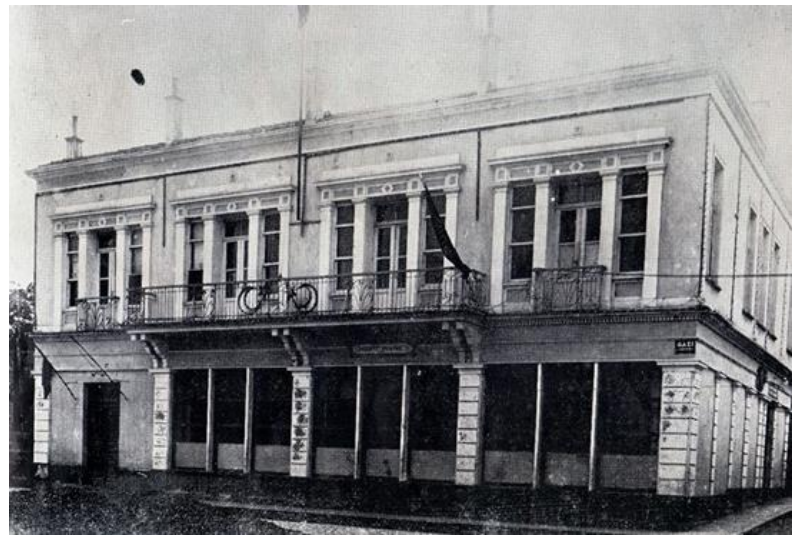
Samsunluların Ata'ya sevgi nişanesi olarak Avusturya'da H. Krippel tarafından dökümü yapılan ve 15 Ocak 1932'de Samsun'da inşa edilen **Onur Anıtı**.

Mimar Seçkin Viter tarafından yapılan ve 1969'da yerine konan **İlkadım Anıtı**

Samsun Gazi Müzesi (Mantika Palas Otel)

Bandırma Gemi-Müze ve Milli Mücadele Açık Hava Müzesi

Bandırma Gemi-Müze ve Milli Mücadele Açık Hava Müzesi

Sadi Tekkesi Kuvay-i Milliye Müzesi

Panorama 1919

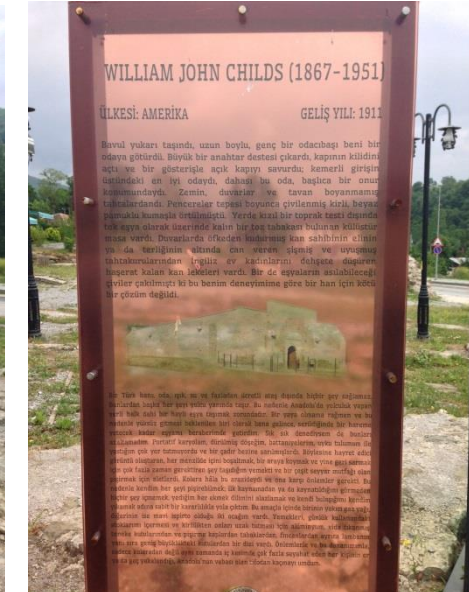

Yaklaşık 800 yıl önce inşa edilen
Çakallı Han 2011 yılında restore
edildi.

Eski kervan yolu üzerinde bulunan Çakallı Han'da konaklayan seyyahlar ve izlenimlerini konu alan bilgilendirme panoları

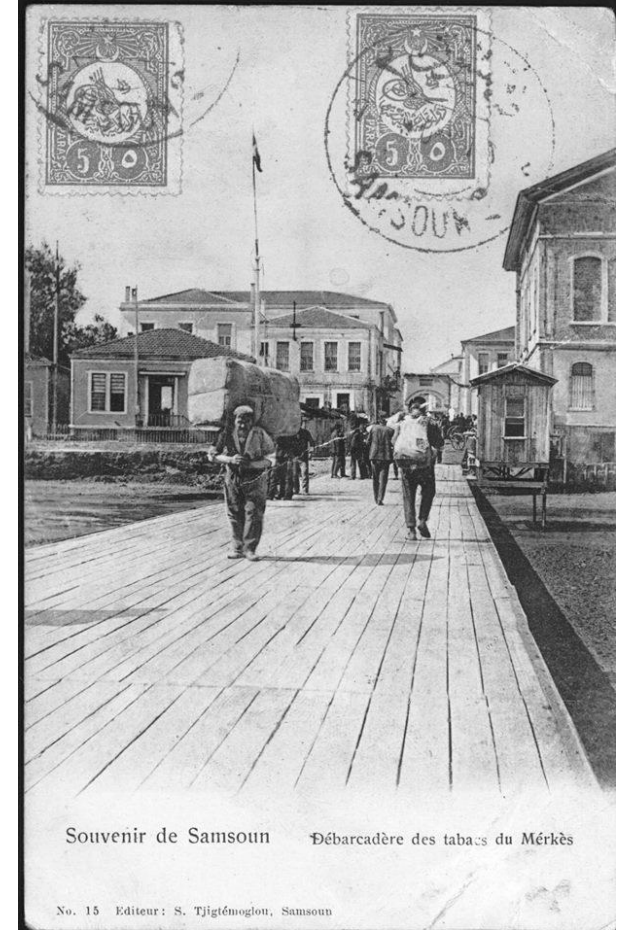

Mustafa Kemal'in Samsun'a ilk ayak bastığı Tütün İskelesi'ni
temsilen inşa edilen ve çevre düzenlemesi yapılan
Kurtuluş İskelesi

1919'da Samsun Limanı ve Tütün İskelesi (Kurtuluş İskelesi)

Yeni Kurtuluş Yolu İskelesi yapılmadan önce iskele mevkiinin durumu. Sonrasında sahilimi istiyorum kampanyası ve bu talebe bağlı olarak inşa edilen yürüyüş yolu düzenlemesi.

İskelenin inşası, temsili Bandırma Gemisi, **Mustafa Kemal ve arkadaşlarının Samsun'a çıkışını temsil eden balmumu heykeller.**

Havza Atatürk Evi

Kurtuluş Yolu...

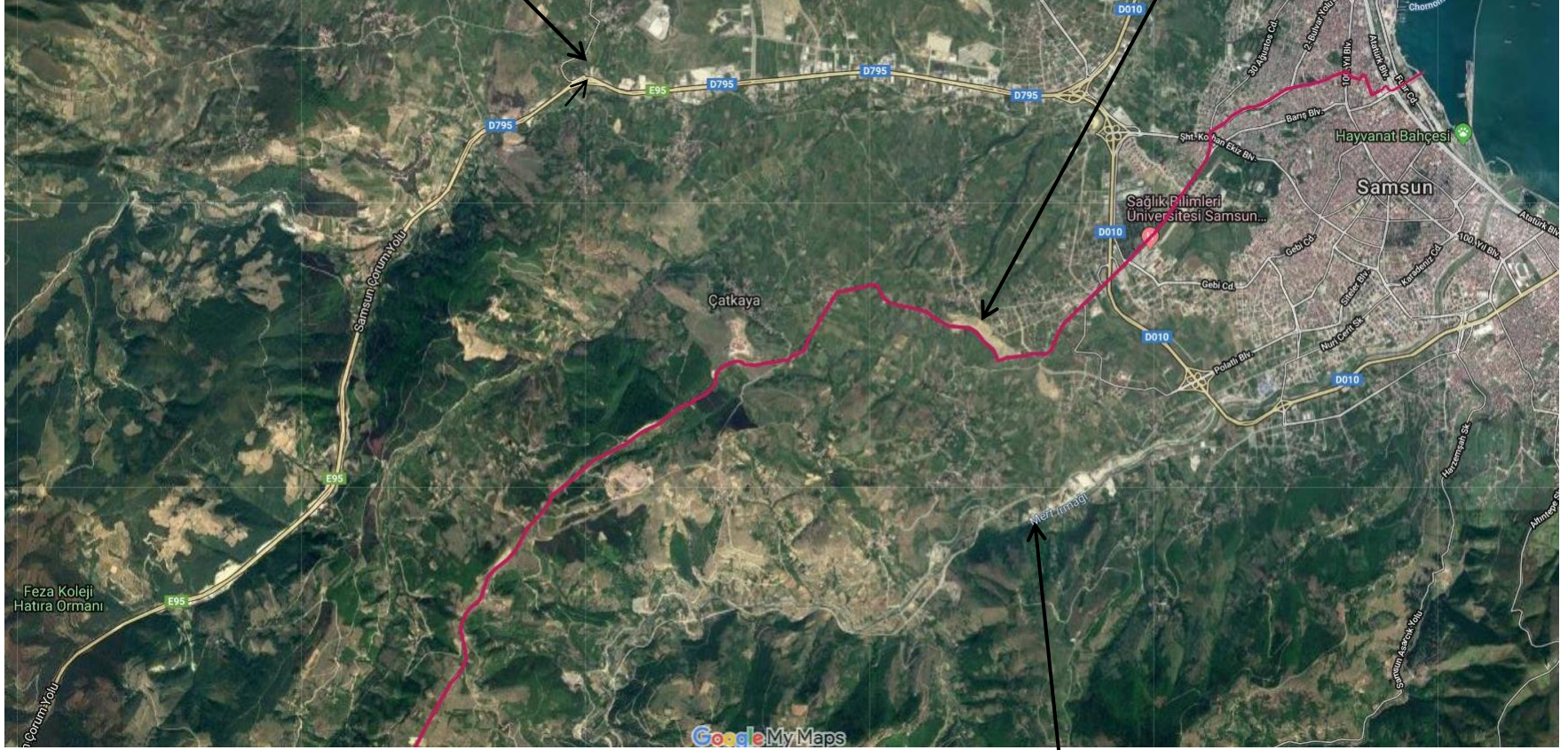
Mustafa Kemal'in
19 Mayıs 1919'da
takip ettiği yol

Bugünkü
Ankara
Yolu

Bugünkü
Ankara
Yolu

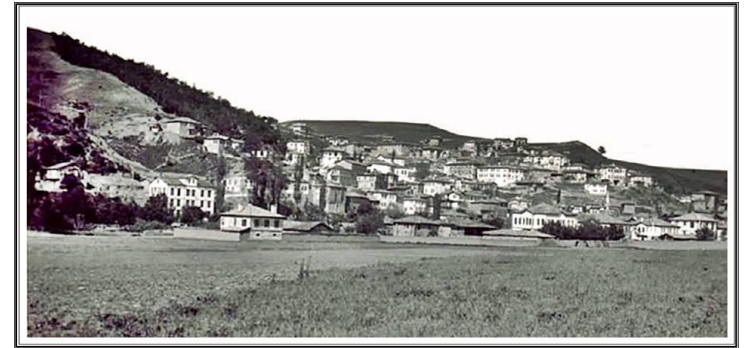
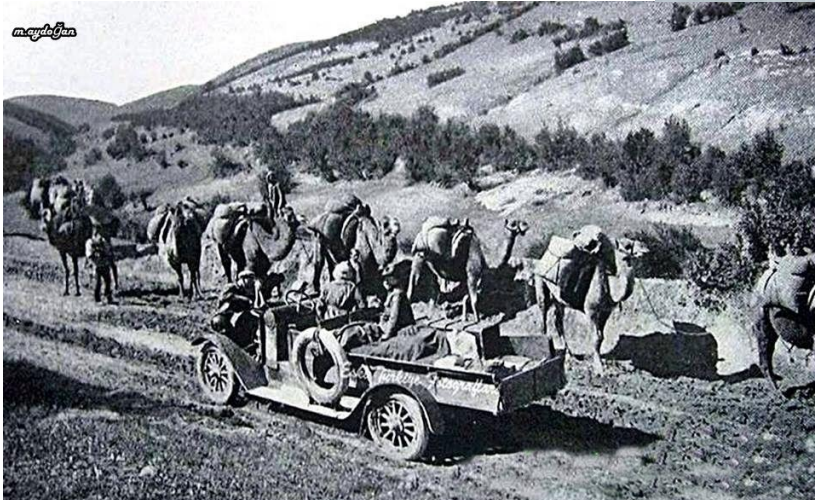
Kurtuluş Yolu...

Samsun-Sivas demiryolu...

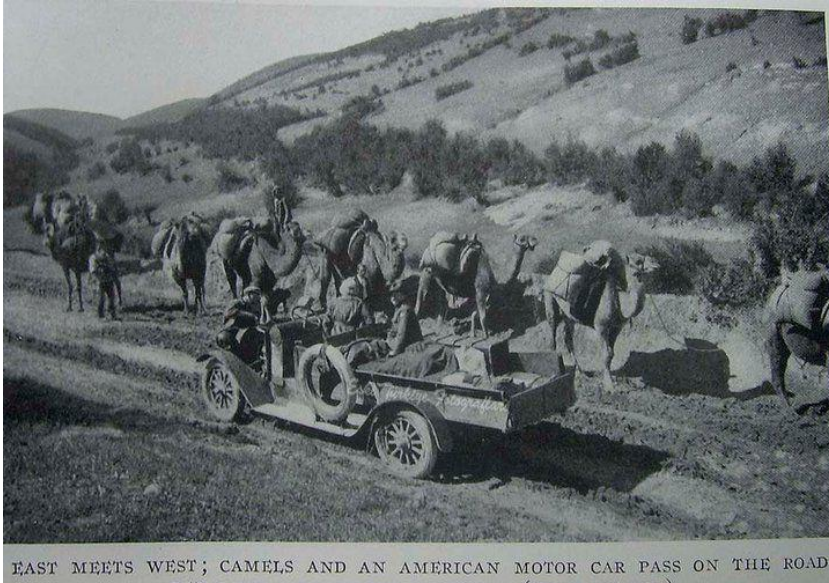
Cumhuriyetin
ilk yıllarında
yolun durumu

Yol güzergahı; tamir, bakım ve restorasyon çalışmaları...

Temsili eski araçların yol boyuna yerleştirilmesi

EAST MEETS WEST; CAMELS AND AN AMERICAN MOTOR CAR PASS ON THE ROAD

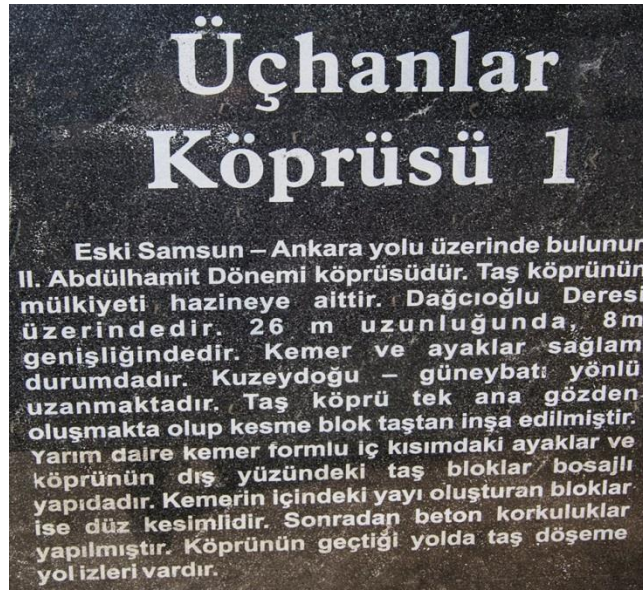

Kavak - Üçhanlar Köyü; kalıntıların yoğun olduğu yerlerde özel uygulamalar.

Kavak-Üçhanlar Köyünde eski hanlardan biri;

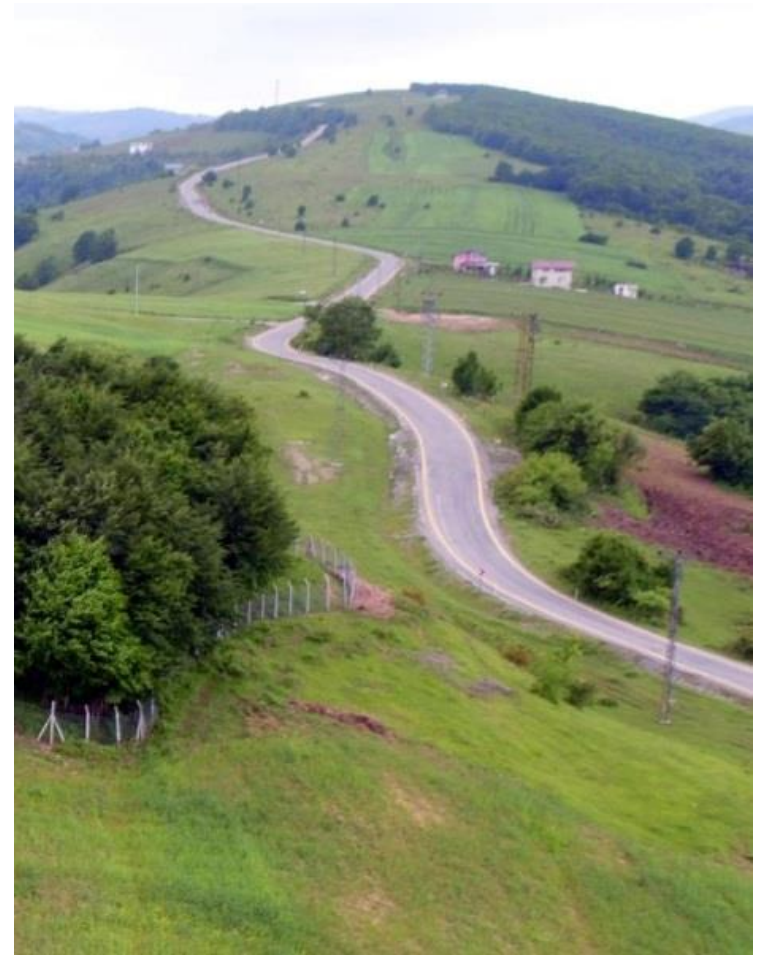
Kavak - Üçhanlar; köy genelinde düzenlemeler.

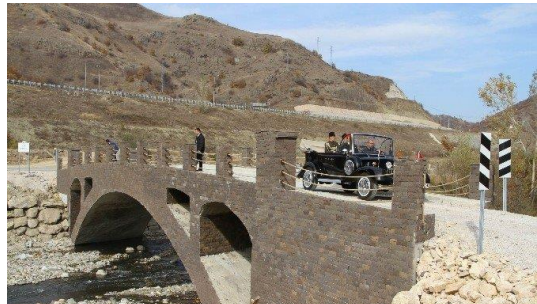
Uygun yerlere o döneme ait fotoğrafların asılması....
Yol işaret levhalarının yerleştirilmesi...
Eski kilometre taşlarının görünür hale getirilmesi...

Tarihî yol güzergahından görünümeler....

Anıtkabir Müzesi'nde bulunan Atatürk'ün kullandığı bir aracın replikası yaptırılarak Kurtuluş Yolu güzergahında seyrüseferleri...

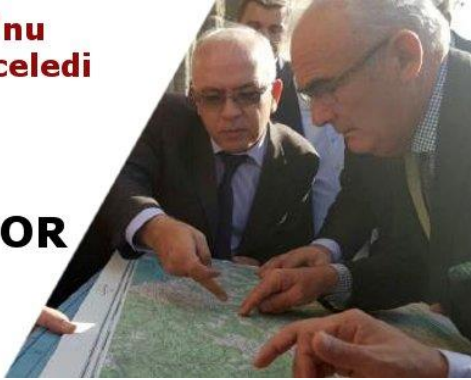
Yerel ve ulusal basında önce
«ATAYOLU» sonrasında değiştirilerek
«KURTULUŞ YOLU» ile ilgili haberler....

**Yılmaz Atayolu'nu
santim santim inceledi**

**ATAYOLU
YENİDEN
KEŞFEDİLİYOR**

'Kurtuluş Yolu'

açık hava müzesi oluyor

ATATÜRK'ÜN KULLANDIĞI YOL 'ATAYOLU' OLARAK TURİZM AÇILACAK

Kurtuluş Yolu açık hava müzesi oluyor

KURTULUŞ YOLU O GÜNLERİN MANEVİ HAVASINI YAŞATAÇAK

Ata Yolu'na 3 milyon TL'lik otel

'ATA YOLU' PROJESİ

Samsun'dan Cumhuriyete
Giden Yol Turizme Çıkacak

Fakat....

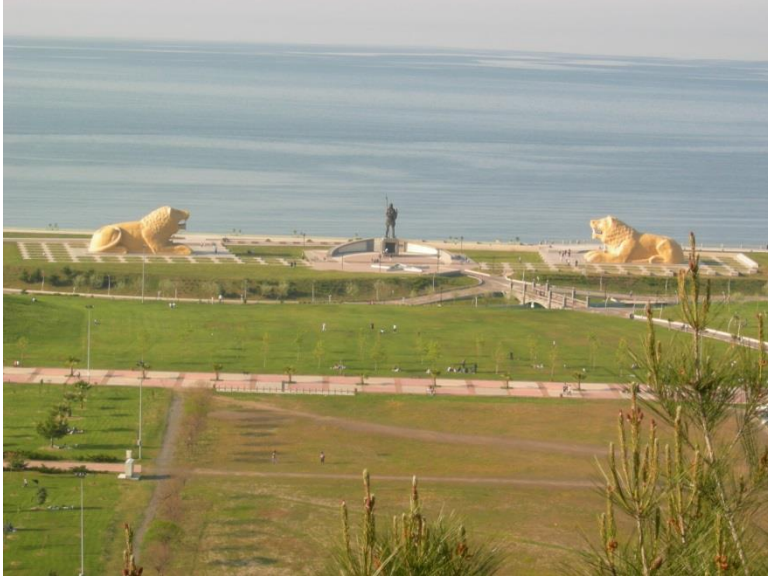

Yol üzerinde
Cezaevi, Hayvan
barınağı, Çöp
İstasyonu, Kavak
Organize Sanayi
Bölgesi, Doğalgaz
ve içme suyu isale
hatları, duble Yol
güzergahı. Vd...

Samsun 19 Mayıs şehri mi, Millî Mücadele şehri mi, Amazon şehri mi? ... tartışmaları.

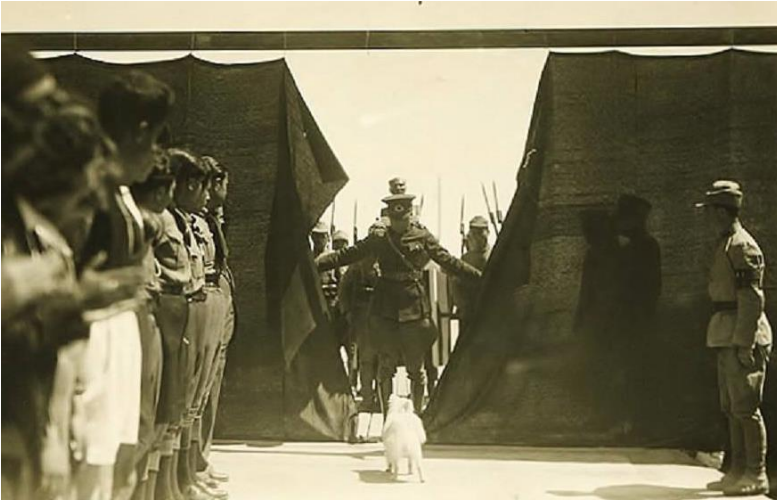

Ve...

Kurtuluş Yolu güzergahının kullanılmaya başlanması....

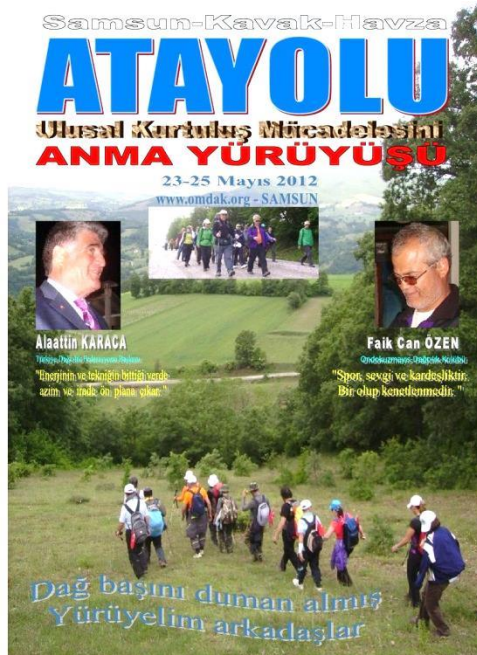

Her yıl 19 Mayıs'ta Samsun

19 Mayıs'ta Kurtuluş İskelesi'nden başlayan bayrak yürüyüşü...

2 Atayolu Bisiklet Turu Doğa Yürüyüşü

"Tarihin ve Doğanın Kalbine Pedallıyoruz."

Tarih
08.11.2015

Saat
07.00

Buluşma Noktası
Atakum Halk İskelesi

SAMSUN
EKOLOJİK YAŞAM
Bisiklet Topluluğu

facebook.com/ekolojikbisiklet
twitter.com/samsuncobit
instagram.com/ekobit

100.Yıl anısına 2019'da Samsun...

İstanbul'dan yola çıktı...

BAYRAK SAMSUN'A GELİYOR

MİLLİ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

TÜRKİYE'NİN KALBI SAMSUN'DA ATTI

Vali Kaymak'tan 100. Yıl açıklaması

**İLK ADIM KENTİ
KENDİNİ GÖSTERDİ**

Kurtuluş Yolu'nun Kültür Coğrafyası ve Kültürel Miras Turizmi Açısından Önemi (Samsun-Türkiye)

Sonuç:

Küreselleşen dünyada dün egemen güçler nasıl ülkemize ve milletimize düşman olmuş ise bugün de fark eden bir şey yoktur ve aynı tehditler fazlasıyla devam etmektedir. Hür ve bağımsız kalmak istiyorsak geçmişte başardığımız Millî Mücadele ruhuna bugün de ihtiyacımız vardır.

Bu itibarla;

Eğitim açısından bakacak olursak;

-Tarih sadece arşiv vesikalarına dayanamaz, sadece belgeler incelenerek tarih yazılamaz. Tarihî olayların yaşandığı mekanların görülmesi gerekir. O mekanın verdiği ilham yerinde yaşanmalı, yeni fikirlere ortam hazırlamalıdır.

-Biz coğrafyacıların laboratuvarı arazidir. Biz diyoruz ki tarih öğrenenler de olayların yaşandığı araziye görmeli, mekanları tanımalı, o hissi yaşamalıdır.

-Elbette sadece tarihçiler değil, yeni neslin tamamı eğitim süreçlerinin uygun bir zaman diliminde bunu yaşaması için çaba harcanmalıdır.

-19 Mayıs ruhunu gençlere anlatamazsak bunun bilimini yapmanın kime ne faydası var?

-Milli bilinç ve ruhu yaşatmak ve canlı tutabilmenin en kolay yolu tarih derslerini güçlendirmek yanında bu dersleri mümkün olduğu kadar ilgili mekanlarda yapmaktır.

-Bunu sadece turizm olarak değil, ülkemizin geleceği için yapmalıyız. Gençlere tarihsel ve kültürel birlikteliği aşılmalı, bu yolda gereken tedbirleri almalıyız.

Ayrıca bu güzergaha **turizm** açısından bakacak olursak;

-Belgesel, film, klip benzeri çekimler buraya yönlendirilerek fazladan tanıtım imkanları araştırılmalı, bu filmler yoluyla güzergahın tanıtımı yapılmalı,

-Seyyahların izinden gitmek bu yolu Batılılar için cazip kılarken biz buna Kurtuluş Yolu konseptini ekleyerek iki kat değer katabiliriz.

-Dünyada önemli rotalar turizme açılıyor. Bu güzergah da turizme açılmalı, uluslararası turizm rotaları içinde burası da yer almalıdır.

-Çanakkale ve Sarıkamış'tan sonra üçüncü yer olarak bu yolun Türkiye için önemli anı alanları arasına girmesi sağlanmalıdır.

Elbette bütün bunlar için gerekli planlama ve uygulamaları yapacak, ilgili idare ve eğitim kurumlarına bunları aktaracak bir kurula da ihtiyaç vardır. Akademik olmasını arzuladığımı bu kurulun yapacağı çalışmalar ve bunlardan elde ettiği bilgiler doğrultusunda söz konusu öneriler doğru ve kolay biçimde hayata geçirilebilir. Bu saha için yeterli donanımına sahip rehberler yetiştirilebilir, uygulama esnasında görülen eksiklikler zamanında giderilebilir, bu güzergah canlı ve aktif bir mekan olarak uzun yıllar hizmet verebilir.

Son olarak hatırlatmak isteriz ki;

-Atalarımızın büyük bedeller ödeyerek, bin bir zorluk ve yokluk içinde kurduğu Cumhuriyetimizi gençlerimizin her zaman koruyacağına ve ecdadımıza layık olarak çalışacaklarına inanmak için onlar adına bir şeyler yapmak zorunda olduğumuzu unutmayalım.

Biz **KURTULUŞ YOLU**'na böyle bakıyoruz.

Çok çalışalım, uyanık olalım, tarihten ders çıkartalım ve inşallah yeni bir **Kurtuluş Yolu**'na ihtiyaç duymayalım.

Beni sabırla dinlediğiniz ve ilginiz için teşekkür ederim.

Prof. Dr. Cevdet YILMAZ

19 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

Samsun. cyilmaz@omu.edu.tr